

CÁC CÂU HỎI THƯỜNG GẶP VỀ VIỆC THỰC HIỆN NGHĨA VỤ QUÂN SỰ

ThS. Trần Tuấn Duy ()*

Tháng tư hằng năm, Chỉ huy trưởng Ban Chỉ huy quân sự cấp huyện ra lệnh gọi công dân nam đủ 17 tuổi trong năm để đăng ký nghĩa vụ quân sự lần đầu (Khoản 2 Điều 16, Luật Nghĩa vụ Quân sự năm 2015).

Nhân đợt gọi công dân đăng ký nghĩa vụ quân sự trong tháng tư năm 2019, tác giả xin giới thiệu một số câu hỏi thường gặp liên quan đến việc thực hiện nghĩa vụ quân sự theo quy định của Luật Nghĩa vụ Quân sự số 78/2015/QH13 ngày 19 tháng 6 năm 2015.

Câu hỏi 1: Em là nữ, vậy em có thể đi nghĩa vụ quân sự không?

Trả lời: Thời bình: phụ nữ trong độ tuổi thực hiện nghĩa vụ quân sự nếu tự nguyện và quân đội có nhu cầu thì được phục vụ tại ngũ. Thời chiến: phụ nữ được gọi nhập ngũ và đảm nhiệm công việc thích hợp. (Điều 6, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 2: Em nhận được giấy gọi đi đăng ký nghĩa vụ quân sự lần đầu, nhưng em đang đi làm ăn xa không về kịp, vậy em có thể nhờ người nhà đi đăng ký giúp được không?

Trả lời: Công dân đăng ký nghĩa vụ quân sự lần đầu phải trực tiếp đi đăng ký nghĩa vụ quân sự tại cơ quan đăng ký nghĩa vụ quân sự (Khoản 3 Điều 16, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 3: Em đã phục vụ trong quân ngũ đủ thời hạn quy định, nhưng em có lệnh phục vụ thêm 06 tháng nữa. Em hỏi: vậy đúng hay sai?

Trả lời: Bộ trưởng Bộ Quốc phòng quyết định kéo dài thời hạn phục vụ tại ngũ không quá 06 tháng khi:

- Để bảo đảm nhiệm vụ sẵn sàng chiến đấu;
- Thực hiện nhiệm vụ phòng, chống thiên tai, dịch bệnh, cứu hộ, cứu nạn.

(Khoản 2 Điều 216, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

() Phó Trưởng khoa Luật, Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh*

Câu hỏi 4: Anh ruột của em đang đi nghĩa vụ quân sự nên em được tạm hoãn nhưng em muốn đi nghĩa vụ quân sự có được không?

Trả lời: Công dân được tạm hoãn hoặc được miễn gọi nhập ngũ nếu tình nguyện thì có thể được tuyển chọn, gọi nhập ngũ. (Khoản 3 Điều 41, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 5: Em bị cận thị 1,5 độ, vậy em có được tạm hoãn đi nghĩa vụ quân sự không?

Trả lời: Không gọi nhập ngũ vào Quân đội những công dân có sức khỏe loại 3 có tật khúc xạ về mắt (cận thị 1,5 độ trở lên, viễn thị các mức độ). (Khoản 3, Điều 4, Thông tư số 148/2018/TT-BQP).

Câu hỏi 6: Năm nay em 28 tuổi, đã học xong Đại học và đang đi làm. Trước đây em có đăng ký nghĩa vụ quân sự nhưng chưa đi. Vậy giờ em có phải thực hiện nghĩa vụ quân sự nữa không?

Trả lời: Công dân nam đến hết 45 tuổi chưa phục vụ tại ngũ phải đăng ký vào ngạch dự bị. Trường hợp của bạn thuộc Quân nhân dự bị hạng 2, tức có thể phải tham gia huấn luyện quân sự khi cần thiết (khoản 1 điều 7, khoản 3 điều 24 và Điều 25, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 7: Em vừa thực hiện xong nghĩa vụ quân sự, giờ em muốn chuyển sang phục vụ lâu dài trong quân đội được không?

Trả lời: Hạ sĩ quan, binh sĩ sau khi hết thời hạn phục vụ tại ngũ hoặc đang phục vụ trong ngạch dự bị có đủ tiêu chuẩn đáp ứng yêu cầu của quân đội, nếu tự nguyện và quân đội có nhu cầu thì được tuyển chọn chuyển sang phục vụ theo chế độ của sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp hoặc công nhân, viên chức quốc phòng theo quy định của pháp luật. (Khoản 2, Điều 23, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 8: Gia đình em chỉ có hai mẹ con. Mẹ em thường xuyên bị đau ốm. Em có được tạm hoãn nhập ngũ không?

Trả lời: Bạn sẽ được tạm hoãn nhập ngũ khi là lao động duy nhất phải trực tiếp nuôi dưỡng thân nhân không còn khả năng lao động hoặc chưa đến tuổi lao động; trong gia đình bị thiệt hại nặng về người và tài sản do tai nạn, thiên tai, dịch bệnh nguy hiểm gây ra được Ủy ban nhân dân cấp xã xác nhận. (Khoản 1 Điều 41, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 9: Em đã tốt nghiệp Cao đẳng. Hiện em đang học liên thông lên đại học. Địa phương em gửi giấy báo đi nghĩa vụ quân sự. Vậy em có phải nghỉ học để nhập ngũ không?

Trả lời: Học sinh, sinh viên chỉ được tạm hoãn một lần. Sau khi tốt nghiệp mà còn trong độ tuổi gọi nghĩa vụ quân sự mà không còn lý do nào khác sẽ không được tạm hoãn thêm lần nào nữa. (Khoản 3 Điều 41, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 10: Em năm nay 18 tuổi vừa thi đỗ một trường Đại đại học và đã có giấy báo nhập học nhưng em lại có giấy gọi nhập ngũ. Em có phải nhập ngũ không?

Trả lời: Pháp luật chỉ cho phép tạm hoãn nhập ngũ trong trường hợp đang học đại học. (Khoản 1, Điều 41, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 11: Em vừa làm xong thủ tục nhập học đại học thì nhận được giấy gọi đi nghĩa vụ quân sự, vậy em có được tạm hoãn không?

Trả lời: “Đang học” được tính từ ngày làm xong thủ tục nhập học và đang học tập tại trường. (Thông tư liên tịch số 13/2013/TTLT-BQP-BGDĐT).

Câu hỏi 12: Em học đại học chính quy khóa 2013-2017. Vì còn nợ một số môn nên em không tốt nghiệp đúng hạn. Nhà trường cho phép em trả nợ trong 02 năm (đến hết 2019). Vậy em có được tạm hoãn đi nghĩa vụ quân sự không?

Trả lời: Học sinh, sinh viên không thuộc diện được tạm hoãn gọi nhập ngũ khi hết thời hạn học tập tại trường một khóa học. (Khoản 3 Điều 41, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 13: Em đang học nghề tại Trung tâm Dạy nghề của Quận. Trường hợp của em có được hoãn đi nghĩa vụ quân sự?

Trả lời: Pháp luật chỉ cho phép tạm hoãn nhập ngũ trong trường hợp đang học tại các trường thuộc hệ thống giáo dục quốc dân, trong đó không có Trung tâm Dạy nghề. (Khoản 1 Điều 41, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 14: Em đang đi làm cho một cơ quan. Em nhận được lệnh đi khám sức khỏe nghĩa vụ quân sự nên phải nghỉ việc. Vậy em có bị trừ lương không?

Trả lời: Công dân đang làm việc tại cơ quan, tổ chức trong thời gian đăng ký, khám, kiểm tra sức khỏe nghĩa vụ quân sự được trả nguyên lương, tiền tàu xe và các khoản phụ cấp. Được đảm bảo chế độ ăn, ở trong thời gian đăng ký, khám, kiểm tra sức khỏe nghĩa vụ quân sự. (Điều 49, Luật Nghĩa vụ Quân sự).

Câu hỏi 15: Trốn nghĩa vụ quân sự có sao không?

Trả lời:

1. Nghị định số 120/2013/NĐ-CP năm 2013:

- Không đăng ký nghĩa vụ quân sự: phạt cảnh cáo, phạt tiền từ 200.000 đồng đến 600.000 đồng.
- Không có mặt đúng thời gian hoặc địa điểm tập trung sơ tuyển: phạt tiền từ 500.000 đồng đến 1.000.000 đồng.
- Không có mặt đúng thời gian hoặc địa điểm khám sức khỏe: phạt tiền từ 800.000 đồng đến 1.200.000 đồng.
- Gây khó khăn hoặc cản trở người khác đăng ký nghĩa vụ quân sự, thực hiện lệnh gọi nhập ngũ: Phạt tiền từ 1.500.000 đồng đến 2.000.000 đồng.
- Không có mặt đúng thời gian, địa điểm ghi trong lệnh nhập ngũ: Phạt tiền từ 1.500.000 đồng đến 2.500.000 đồng.
- Gây khó khăn cản trở người có trách nhiệm thi hành các quy định về thực hiện Luật nghĩa vụ quân sự: Phạt tiền từ 2.000.000 đồng đến 3.000.000 đồng.
- Có hành vi gian dối, mua chuộc nhân viên y tế để trốn nghĩa vụ quân sự: Phạt tiền từ 2.000.000 đồng đến 4.000.000 đồng.
- Đào ngũ trong thời bình nhưng chưa gây hậu quả nghiêm trọng: Phạt tiền từ 3.000.000 đồng đến 5.000.000 đồng.

2. Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi năm 2017):

- Điều 322. Tội trốn tránh nghĩa vụ quân sự:

Khoản 1. Cải tạo không giam giữ đến 2 năm hoặc phạt tù từ 3 tháng đến 2 năm.

Khoản 2. Phạt tù từ 1 năm đến 5 năm.

Điều 335. Tội cản trở việc thực hiện nghĩa vụ quân sự

Khoản 1. Phạt tù từ 3 tháng đến 2 năm.

Khoản 2. Phạt tù từ 2 năm đến 5 năm.

Điều 394. Tội chống mệnh lệnh

Khoản 1. Phạt tù từ 6 tháng đến 5 năm.

Khoản 2. Phạt tù từ 3 năm đến 10 năm.

Khoản 3. Phạt tù từ 7 năm đến 15 năm.

Khoản 4. Phạt tù từ 12 năm đến 20 năm hoặc chung thân.

Điều 402. Tội đào ngũ

Khoản 1. Cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc phạt tù từ 6 tháng đến 3 năm.

Khoản 2. Phạt tù từ 2 năm đến 7 năm.

Khoản 3. Phạt tù từ 5 năm đến 12 năm.

Câu hỏi 16: Em bị đi tù 2 năm về tội trốn tránh nghĩa vụ quân sự, vậy sau khi ra tù em có phải đi nghĩa vụ quân sự nữa không? Lúc ra tù em 21 tuổi.

Trả lời: Nếu chưa xóa án tích: không đi nghĩa vụ quân sự. Nếu đã xóa án tích: phải đi nghĩa vụ quân sự (Điều 13, Luật Nghĩa vụ Quân sự)/.